

Kiedy SN przyjmie skargę ws. odpowiedniej wysokości zadośćuczynienia
Adrian Cop, [prawnik Kraków](#), Rödl & Partner

Orzecznictwo wypracowało kryteria, na podstawie których sąd ocenia, jaką kwotę zadośćuczynienia uznać za „odpowiednią” w rozumieniu art. 445 § 1 kodeksu cywilnego. Ocenny charakter tych kryteriów, uzasadnia dyrektywę, że zarzut naruszenia tego przepisu przez zawyżenie lub zaniżenie wysokości zasądzonego zadośćuczynienia może być uwzględniony tylko wyjątkowo w razie oczywistego naruszenia tych kryteriów przez sąd drugiej instancji.

Tak stwierdził Sąd Najwyższy postanowieniem z 30 sierpnia 2018 roku, V CSK 136/18.

Sąd Najwyższy w sprawie z powództwa R.F. przeciwko szpitalowi wojewódzkiemu, Zakładowi Ubezpieczeń S.A. i C.S. o zapłatę, na posiedzeniu niejawnym odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. W sprawie zdaniem Sądu Najwyższego nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od wyroku sądu apelacyjnego.

W uzasadnieniu Sąd Najwyższy wskazał, że zgodnie z art. 398 [9] § 1 k.p.c. przyjmuje on skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel skargi kasacyjnej może być jedynie osiągnięty przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Jedynie na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W swoich orzeczeniach Sąd Najwyższy wyjaśnia, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej oznacza, iż dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły istotne uchybienia lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (postanowienia Sądu Najwyższego z 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08).

Bliższa analiza uzasadnienia złożonego przez skarżącą wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona oczywiście uzasadniona. Skarżąca nie wykazała, że w okolicznościach sprawy, zastosowanie art. 445 § 1 oraz art. 444 § 1 w związku z art. 361 § 1 k.c. było oczywiście błędne lub doprowadziło do tego, że zaskarżony wyrok jest oczywiście nieprawidłowy. Orzecznictwo Sądu Najwyższego i doktryna wypracowały kryteria, na podstawie których sąd przy wyrokowaniu ocenia, jaką kwotę zadośćuczynienia uznać za „odpowiednią” w rozumieniu art. 445 § 1 k.c.. Ocenny charakter kryteriów wyznaczających wysokość odpowiedniej sumy, o której mowa w art. 445 § 1 k.c., uzasadnia dyrektywę, że zarzut naruszenia tego przepisu przez zawyżenie lub zaniżenie wysokości zasądzonego zadośćuczynienia pieniężnego może być uwzględniony tylko wyjątkowo w razie oczywistego naruszenia tych kryteriów przez sąd drugiej instancji (wyroki Sądu Najwyższego z 15 września 1999 r., III CKN 339/98, OSNC 2000 i in.). O tego rodzaju rażącym naruszeniu przedmiotowych kryteriów nie może być mowy w okolicznościach sprawy.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Adrian Cop prawnik w krakowskim biurze Rödl & Partner

W postanowieniu Sąd Najwyższy poruszył kwestie przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej w kontekście oceny zasadności „odpowiedniości” zasądzonej wysokości zadośćuczynienia. W myśl art. 398 § 1 pkt. 1 i 2 k.p.c., sąd rozpoznaje skargę kasacyjną, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne albo istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie. Za istotne

zagadnienie prawne uznaje się zagadnienia dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane, których rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. Natomiast potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności wymaga wykazania przez skarżącego, że określony przepis prawa nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita wykładnia tego przepisu wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego widoczne jest stanowisko interpretacyjne wskazujące, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej powinna być interpretowana jako prawnicza odmiana angielskiej zasady reasonable man, co oznacza, iż dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze powinny zasługiwać na uwzględnienie. Istnienie takiej sytuacji jest widoczne, gdy w wyroku sądu widoczne są uchybienia lub gdy jest pewne, że uchybienia te miały wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesioną kasację. Tym samym, skarżący musi wykazać, że wyrok zapadł z jednoznacznym rażącym naruszeniem przepisów lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznych na pierwszy rzut oka.

Sąd Najwyższy powołując się na ocenę zasadności bądź niezasadności wnoszenia skargi kasacyjnej rozstrzygnął również kwestię zastosowania przez sądy w wyroku kryteriów wyznaczających „odpowiedniość” zasądzenia uzasadnionej wysokości zadośćuczynienia. Kryteria te utarte zostały przez orzecznictwo, a także poglądy doktryny. Wskazać należy, że zadośćuczynienie na podstawie art. 445 k.c. może zostać przyznane w przypadku naruszenia działaniem lub zaniechaniem jednego z chronionych dóbr osobistych kwalifikowanych jako delikt, tj. czyn niedozwolony przez odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego, bądź innej ustawy. Nie jest istotne, na jakiej zasadzie oparta jest odpowiedzialność sprawcy (tj. na zasadzie winy, bezprawności, ryzyka, bądź słuszności). Przesłankami zasądzenia zadośćuczynienia jest wyrządzenie krzywdy w postaci cierpień fizycznych lub moralnych, które stanowią normalne następstwo oddziaływania czynnika sprawczego na pokrzywdzonego. Istotnym jest również wystąpienie związku przyczynowego między tymi zdarzeniami. Podnieść jednak należy, że to do sądu orzekającego w danej sprawie należy ocenić, czy elementy te wystąpiły przed wyrokowaniem w zakresie wysokości należnego pokrzywdzonemu zadośćuczynienia.

Tym samym, zdaniem Sądu Najwyższego, ocenny charakter w/w kryteriów wyznaczających wysokość odpowiedniej sumy, uzasadnia dyrektywę, że zarzut naruszenia tego przepisu przez zawyżenie lub zaniżenie wysokości zasądanego przez sąd zadośćuczynienia pieniężnego może być uwzględniony tylko wyjątkowo i jedynie w przypadku oczywistego naruszenia tych kryteriów przez sąd orzekający w danej sprawie.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Źródło: <https://www.rp.pl/Dobra-osobiste/302159970-Kiedy-SN-przyjmie-skarge-ws-odpowiedniej-wysokosci-zadoscuczynienia.html>